

54 drezdai mesétermű
a Szépművészeti Múzeumban

"1959"

"Magyar Nemzet"
1959. okt. 25.

Szerző: Dutka Mária

Szombaton a Szépművészeti Múzeum márványcsarnokában ünnepélyesen megnyitották a világhírű Drezdai Állami Képtár vendégkiállítását. A megnyitón megjelent Kiss Károly, az MSZMP Központi Bizottságának titkára, az Elnöki Tanács elnökhelyettese, Nagy Józsefné-könyvüipari miniszter, Csatorday Károly, a Külügyminisztérium protokollosztályának vezetője, Kristóf István, az Elnöki Tanács titkára, Dénes Leó, a Kulturális Kapcsolatok Intézetének alelnöke, Szakasits Árpád, a Magyar Újságírók Országos Szövetségének elnöke. Jelen volt Walter Vesper, a Német Demokratikus Köztársaság rendkívüli és meghatalmazott nagykövete, továbbá a diplomáciai testület számos vezetője és tagja, valamint társadalmi és művészeti életünk számos kiválósága.

*

Drezda — ahogy Herder nevezte, Észak Firenzéje — 1956 júniusában ünnepelte alapításának 750. születésnapját. Ekkor avatták újjá a romjaiból újjáépített világhírű képtárat, az emberiség egyik leggazdagabb, legtanulságosabb kincsesárát, a művelt világban számontartott otthonát Raffael Sixtusi Madonnájának, Giorgione Szendregő Vénuszának, Tizian Adógarásának, Correggio, Dürer, Vermeer, Holbein, Rembrandt, a nagy olasz, németalföldi és spanyol klasszikus mesterek, a modern franciák remekműveinek. Az újjáavatás Gottfried Semper múlt századi neoreneszánsz épületének korszerűen modernizált termeiben minden szépet szerető ember számára ünnep volt. S most, hogy a csodálatos képtár 54 festményét a mi Szépművészeti Múzeumunk falain láthatjuk, mondjunk elsősorban köszönetet azoknak a névtelen hősöknek, akik megmentették a felbecsülhetetlen értékű kultúrkincset.

Tudvalevő, hogy a hitleri fasizmus, amely halálra ítélte az egész európai kultúrát, halálra ítélte Drezdát is minden építészeti, képzőművészeti remekével együtt. A német fasizista vezérek, akik a műbarrát pózában tetszelegve, gátlástalanul rabolták össze

Európa és a Szovjetunió műkincseit, a Drezdai Képtárat eleve halálra ítélték akkor, amikor a festészet történetének kimagasló remekműveit nyirkos kőbányák mélyére, nedves pincékbe rejtették el, kitéve a romlásnak, a pusztulásnak az egyetemes művelődés történetében fogalomná vált képanyagot. Hogy szándékuk mennyire ez volt, arra vall az is, hogy a rejtékhelyekre vezető utak, útmutató jelek, ösvények nyomait gondosan eltüntették. A felszabadító szovjet hadsereg, a Konyev-hadsereg mozgósította embereit a kulturális kincs megmentése érdekében. Nyomról nyomra haladva keresték meg azokat az embereket, akiktől felvilágosítást kaphattak, majd fáradhatatlan szívóssággal kutatták fel mindazokat a rejtékhelyeket, ahol a műrecek lappangtak. De mindez nem lett volna elegendő, ha a nedvességtől megviselt festmények nem részesülnek gyors és avatott "elsősegélyben". Szovjet szakemberek, műtörténészek, konzervátorok és restaurátorok siettek a helyszínre, hogy a festményekben esett károsodást helyrehozzák.

Az egész művelt világ együtt örvendezett Drezdával, amikor a világhírű képtárat a Szovjetunió nagylelkű baráti gesztussal visszajuttatta a Zwinger- és a Semper-épület romokból ismét felemelt falai közé. 1956. június 3-4-én egymillió ember kereste fel a képtár termeit.

És most a mi Szépművészeti Múzeumunk földszinti márványcsarnokában az olasz és a németalföldi művészet jelentős alkotásából rendezett kiállítás azokat is részesíti a világhírű képtár páratlan élményéből, akik nem jutottak el Drezdába. Az itáliai reneszánsz és barokk mestereket főként a velencei iskola képviseli olyan nagy mesternevekkel, mint Tizian és Veronese, Tintoretto, Ricci, Piazzetta, Rotari, Bellotto, pompás és átfogó képet nyújtva a lagunák városának páratlan festői kultúrájáról, az olasz reneszánsz legbensőbb lényéről, forradalmi törekvéseiről, a nagy művészegyeniségek szépségeket teremtő ere-

jéről. De látjuk itt a fényes, nagy reneszánszt követő fejlődést is, a bolognai Carracci »Madonna a fecskével« című eklektikus kompozíciójában s a nála jóval fiatalabb Guercino már a fény és árnyékok erejét kihasználó, barokkosan mozgalmas előadásában.

A Németalföld polgári és aprólékosabb, az olasztól korábban elűtő művészi szemléletét és a későbbi, főként Rubens életművében kicsücsösödő itáliai hatást is tanulmányozhatjuk néhány jellemző festményen. A Drezdai Képtár igazgatóságának jóvoltából két Rembrandtot is láthatunk. Az egyik, a »Férfi szőrmesapkával« a rembrandti emberábrázolás nagyszerű példája; az aranyat mérő asszonyt ábrázoló, erősen átfestett kép látán jólesően állapíthatjuk meg, hogy a Szépművészeti Múzeum világviszonylatban is feltűnő értéket őriz az »Öreg rabbinus«-ban. A németalföldi festészetnek úgyszólván minden műfaját, minden ágát reprezentálja a drezdai válogatás. A királyi és főúri képmások mestere, Van Dyck éppúgy szerepel itt, mint a falusi mulatságok bővérű festője: az ifjabb David Teniers, a csataképfestő Wouwerman, a nagyméretű ételcsendéletek specialistája, Jan Snyders és az anynyira jellegzetes holland életkép egy jeles művelője, Ochtervelt, »A gáláns lovag« című bájos képcskéjével, és ne feledkezzünk meg a nagy Frans Hals fiának és Rubensnek alkotásairól sem. És hívjuk fel a figyelmet a bolognai Francesco Albani két mitológiai tárgyú festményére, melyre a katalógus is utal, mivel Budapeston a bolognai mesternek nincsen műve.

Hálásak lehetünk tehát mindazoknak, akik létrehozták a drezdai vendégkiállítást. Elsősorban a Drezdai Képtár igazgatóságának és nem utolsósorban a Szépművészeti Múzeum két tudományos munkatársának, Garas Klárának és H. Takács Marianne-nak, akik az ügy igaz szeretetével vállaltak részt a kiállítás szervezésében, rendezésében és a szép katalógus előállításában.

Dutka Mária